

50209

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

 Олена ГАВРИШ

«30» 08 2024 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культурологія

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітньо-професійна програма	Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання
Форма навчання	денна
Загальна кількість годин / кредитів ECTS	60 годин / 2 кредити
Характеристика навчальної дисципліни	обов'язкова
Форма семестрового контролю	залік
Мова викладання	українська
Інформація про викладача, контактна інформація	Кімлик Надія Сергіївна, викладач вищої категорії
Розміщення курсу	https://dev1.ocsnau.net/course/view.php?id=80

Силабус розглянуто на засіданні циклової комісії загальноосвітніх дисциплін.

Протокол № 1 від «30» 08 2024 року.

Голова циклової комісії Наталія ЧИКАЛОВА

Викладач Надія КІМЛИК

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни	<p>Мета дисципліни «Культурологія» – ознайомити студентів з фундаментальними досягненнями світової і вітчизняної культури, розкрити єдність і різноманітність культур світу, показати значущість культури в життєдіяльності людини й соціальних груп, її роль у творчості та вдосконаленні особистості, гуманізації суспільних відносин. Дисципліна дає можливість студентам долучитися до скарбниці мудрості й досвіду, надбаних людством протягом тисячоліть.</p> <p>Дисципліна «Культурологія» спрямована на збагачення і розширення гуманітарної підготовки студентів, формування творчої активності майбутніх фахівців. Сприйняття і розуміння культури як суспільного явища допоможуть кваліфіковано аналізувати, систематизувати, класифікувати та створити оптимальні моделі процесів духовного, соціально-політичного та культурно-мистецького життя.</p> <p>Культурологічна підготовка має спрямувати молодь на особистісну культуротворчу орієнтацію в сучасному світі, сприятиме осмисленню сукупності культурних досягнень людства, взаєморозумінню та продуктивній співпраці з народами, які мають як схожі, так і відмінні риси культури, веденню кваліфікованого діалогу з партнерами іншої культурної домінанти.</p>
Завдання вивчення дисципліни	<p>Після вивчення дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none">- основні терміни та поняття культурології на рівні відтворення, тлумачення для розширення інтелектуального рівня;- закономірності культурного процесу, культури як специфічного та унікального феномену людства;- основні етапи розвитку світової культури;- основні етапи розвитку української культури;- тенденції розвитку і взаємозв'язків світової та української культури на сучасному етапі. <p>Студент повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none">- визначати основні етапи розвитку світової та української культури;- правильно оцінити сучасний стан культури й культурного розвитку, бачити і розуміти постійні зміни в різноманітних сферах соціокультурного процесу;- диференціювати системні зв'язки всіх складових культури, всього мистецького процесу;- визначити проблеми розвитку культури українського народу в контексті світової культури, а також аналізувати культури народів в їхньому взаємозв'язку;- реалізувати одержані знання з культурології для формування особистості в умовах розмаїття культур.

2. КОМПЕТЕНЦІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 5. Здатність спілкуватись державною мовою, як усно, так і письмово.
Програмні результати навчання:	
Результати навчання	РН2. Оцінювати сучасний стан культурного розвитку держави, розвивати та удосконалювати інтелектуальний, загальнокультурний, фізичний і духовний рівень.

3. ПРЕРЕКВІЗИТИ

Передумова для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: зарубіжна література, всесвітня історія, історія України.

4. ПОСТРЕКВІЗИТИ

Після набуття теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни переходити до вивчення наступних дисциплін: основи філософських знань, соціологія, основи правознавства.

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістовних модулів, тем	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			лекції	практичні	семінарські	
1	2	3	4	5	6	7
	Модуль 1					
	Мистецтво європейського культурного регіону. Україна					
	Р I. Мистецтво України від найдавніших часів до кінця XVI ст.					
1	Образотворче мистецтво	2	2			
2	Музичне, театральне мистецтво України від найдавніших часів до кінця XVI ст.	2				2
	Р II. Мистецтво України XVI–XVIII ст.					
3	Образотворче мистецтво	4	2			2
4	Музичне, театральне мистецтво	2	2			
	Р III. Мистецтво України XIX–XX ст.					
5	Образотворче мистецтво	4	2			2
6	Музичне, театральне мистецтво	4			2	2
	Р IV. Мистецтво України XX ст.					
7	Образотворче мистецтво	2	2			
8	Музичне, театральне мистецтво, кіномистецтво	2			2	
9	Мистецькі здобутки української діаспори	4			2	2
	Модуль 2					
	Р I. Мистецтво європейського культурного регіону					
10	Античне мистецтво	2	2			
11	Античне мистецтво	2			2	
12	Мистецтво Італії	4	2			2
13	Європейське мистецтво, Франція, Іспанія	2			2	
14	Європейське мистецтво, Велика Британія, Німеччина	4	2			2
15	Мистецтво країн Скандинавського півострову	2	2			
16	Південно-західні слов'янські народи	2			2	
17	Європейське мистецтво. Мистецтво Польщі.	2	2			
18	Р II. Мистецтво арабо-мусульманських країн	2			2	
19	Р III. Мистецтво Індії	2	2			
20	Р IV. Мистецтво Далекого Сходу	2			2	
21	Р V. Латиноамериканський культурний регіон	4	2		2	

1	2	3	4	5	6	7
22	Р VI. Північноамериканський культурний регіон	2	2			
23	Р VII. Простір культури і зустрічі в ньому	2	1			1
	1. Мистецтво – гуманістичний посередник між культурами Сходу і Заходу					
	Всього	60	27		18	15

6. ТЕМИ ТА ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
	Модуль 1	
	Мистецтво європейського культурного регіону. Україна	
	Р I. Мистецтво України від найдавніших часів до кінця XVI ст.	
1.	Тема: Образотворче мистецтво	2
	1. Зразки образотворчого мистецтва Трипільської та скіфської культур. Мистецтво грецьких міст Північного Причорномор'я.	
	2. Живопис (Т.Шевченко, М.Лимоненко, О.Мурашко).	
	3. Мистецтво польсько-литовської доби.	
	Р II. Мистецтво України XVII–XVIII ст.	
3.	Тема: Образотворче мистецтво	2
	1. Мистецтво козацької доби. Стил ь бароко в українському мистецтві.	
	2. Іконопис (Козацькі «Покрови»)	
	3. Народна картина «Козак Мамай». Портретний живопис	
	4. Мистецтво гравюри.	
4.	Тема: Музичне, театральне мистецтво	2
	1. Думи та історичні пісні. Мистецтво кобзарів і лірників	
	2. Церковний спів. Партерний концерт.	
	3. Хоровий концерт та його творці. (М.Березовський, А.Ведель, Д.Бортнянський)	
	4. Шкільний театр. Народний ляльковий театр.	
	5. Театр на Запорізькій Січі.	
	Р III. Мистецтво України XIX, початку XX ст.	
5.	Тема: Образотворче мистецтво	2
	1. Архітектура та скульптура (І.Мартос, Л.Позен, В.Городецький)	
	2. Живопис (Т.Шевченко, М.Пимоненко, О.Мурашко)	
	3. Декоративно-прикладне мистецтво та народні художні промисли	

1	2	3
	Р ІІІ. Мистецтво України ХХ ст.	
7.	Тема: Образотворче мистецтво	2
	1. Архітектура і скульптура. Міста заповідники	
	2. Монументальна скульптура	
	3. Живопис. Український авангард. Графіка	
	4. Народне мистецтво та основні центри художніх промислів. Петриківський розпис	
	Модуль 2	
	Р І. Мистецтво європейського культурного регіону	
10.	Тема: Мистецтво епохи античності	2
	1. Місце античності в історії світової культури	
	2. Особливості античного мистецтва	
	3. Література і мистецтво в Стародавній Греції	
	4. Стародавні Олімпійські ігри	
12.	Тема: Мистецтво Італії	2
	1. Загальна характеристика епохи Відродження. Гуманізм як ідеологія Відродження	
	2. Видатні представники	
	3. Італійська опера. Італійсько-українські музичні зв'язки	
	4. Італійське кіно (Ф.Фелліні)	
14.	Тема: Європейське мистецтво. Велика Британія. Німеччина	2
	1. «Епоха Англії» у світі (XVII– поч. ХІХ ст.)	
	2. Англійський сад: нове слово в Європейській парковій культурі	
	3. Зародження мюзиклів. Творчість Л.Вебера.	
	4. Німеччина у загальноєвропейському культурному просторі	
	5. Живопис, музична культура Німеччини	
15.	Тема: Мистецтво Скандинавського півострова (Данія, Норвегія, Швеція)	2
	1. Образотворче мистецтво країн Скандинавського півострова	
	2. Музичне мистецтво країн Скандинавського півострова	
	3. Література. Данія. Великий казкар Г.Х.Андерсен	
	4. Кіномистецтво. Швеція. Творчість режисера І.І.Бермана	
17.	Тема: Мистецтво Польщі	2
	1. Польський живопис: історичний, пейзажний портрет, зв'язки з Україною	
	2. Шедеври польського кіномистецтва	
	3. Польський драматичний театр	
	4. Музичне мистецтво Польщі	
19.	Р ІІ. Мистецтво американського культурного регіону	2
	1. Мистецький калейдоскоп Сполучених Штатів	

1	2	3
	2. Образотворче мистецтво США: виклик традиціям	
	3. Музична мозаїка	
	4. Театральне мистецтво США. Кіномистецтво	
	5. Мистецький колорит. Латинської Америки	
21.	Р IV. Мистецтво індійського культурного регіону	2
	1. Внесок Індії у світову культуру та мистецтво	
	2. Індуїзм та буддизм – релігії індійського регіону	
	3. Архітектура і скульптура Індії	
	4. Література, музика	
	5. Мистецтво індійського танцю	
22.	Р V. Мистецтво арабсько-мусульманського культурного регіону	2
	1. Іслам як підґрунтя морально-естетичної специфіки арабо-мусульманського мистецтва	
	2. Головні риси мусульманського декоративного мистецтва. Збагачення арабськими фантастичними декоративними елементами всього мистецтва Середньовіччя	
	3. Східні мотиви в українській орнаментиці	
	4. Значення художньої культури арабо-мусульманських країн	
23.	Р VI. Простір культури і зустрічі в ньому	1
	1. Мистецтво – посередник між культурами	
	2. Діалог різних культур	
	3. Проблеми сучасної вітчизняної культури	
	РАЗОМ	27

7. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Музичне, театральне мистецтво України від найдавніших часів XVI ст.	2
2	Музичне, театральне мистецтво	2
3	Музичне, театральне мистецтво. Кіномистецтво	2
4	Мистецтво української діаспори	2
5	Особливості мистецтва епохи античності	2
6	Франція, Іспанія	2
7	Південно-західні слов'янські народи. Польща	2
8	Мистецтво африканського культурного регіону	2
9	Мистецтво далекосхідного культурного регіону	2
	Разом	18

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Вид навчальної діяльності	Форма контролю	Кількість годин
	МОДУЛЬ 1			
	Р I. Мистецтво України від найдавніших часів до кінця XVI ст.			
1	Музичне, театральне мистецтво України від найдавніших часів до кінця XVI ст.	Презентація	Захист презентації	2
	Р II. Мистецтво України XVI–XVIII ст.			
2	Образотворче мистецтво	Тезисний план-конспект	Усне опитування	2
	Р III. Мистецтво України XIX–XX ст.			
3	Образотворче мистецтво	Тезисний план-конспект	Усне опитування	2
4	Музичне, театральне мистецтво	Реферат	Захист реферату	2
	Р IV. Мистецтво України XX ст.			
5	Мистецькі здобутки української діаспори	Тезисний план-конспект	Усне опитування	2
	МОДУЛЬ 2			
	Р I. Мистецтво європейського культурного регіону			
6	Мистецтво Італії	Тезисний план-конспект	Усне опитування	2
7	Європейське мистецтво, Велика Британія, Німеччина	Тезисний план-конспект	Усне опитування	2
	Р VII. Простір культури і зустрічі в ньому			
8	Мистецтво – гуманістичний посередник між культурами Сходу і Заходу	Тезисний план-конспект	Усне опитування	1
	Разом			15

9. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю:

- **Поточний** (комп'ютерне тестування, фронтальне опитування, виконання різнорівневих завдань, відтворення виробничих ситуацій).
- **Модульний** (комп'ютерне тестування, фронтальне опитування, виконання різнорівневих завдань).
- **Підсумковий** (залік).

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань здобувачів освіти з дисципліни «Культурологія» здійснюється за національною 12-бальною та 4-бальною шкалою.

Бал за 4-ри бальною	Бал за 12-ти бальною	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти
2 (незадовільно)	1	Студент розуміє лише незначну частину тематичного матеріалу; користується дуже обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про мистецтво; після кількох пояснень викладача відтворює незначні фрагменти тематичного матеріалу під час практичної художньої діяльності; виявляє найелементарніший розвиток художньо-образного мислення
	2	Студент розуміє незначну частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, але тільки після детального пояснення викладача; художньо-образне мислення розвинене на елементарному рівні (домінують розрізнені судження про види мистецтв)
	3	Студент розуміє частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, але лише з опорою на пояснення та зразок викладача; художньо-образне мислення розвинуто на елементарному рівні (переважає повторення суджень викладача про мистецтво)
3 (задовільно)	4	Студент розуміє та усвідомлює частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, але потребує значної допомоги викладача; художньо-образне мислення розвинене слабо (на рівні сукупності окремих суджень)

	5	Студент розуміє та усвідомлює значну частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює під керівництвом викладача тематичний матеріал у практичній діяльності, але без переносу у змінені ситуації; художньо-образне мислення розвинене слабо (на рівні сукупності суджень з використанням окремих пояснень)
	6	Студент розуміє та усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, інколи потребуючи педагогічної допомоги; художньо-образне мислення розвинуто слабо (судження аргументуються переважно з опорою на висловлювання викладача)
4 (добре)	7	Студент повністю розуміє та усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу, здатний узагальнювати його за допомогою викладача; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас; застосовує за допомогою викладача опанований матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо розвинене (судження аргументуються, з'являються окремі аналогії, асоціації)
	8	Студент повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати та систематизувати його за допомогою викладача; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас, свідомо користується ключовими поняттями та термінами; застосовує засвоєний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо розвинене (у поясненнях застосовуються аналогії, асоціації)
	9	Студент повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати та систематизувати його, наводити деякі приклади на підтвердження своїх думок; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас, який майже завжди використовує адекватно; застосовує матеріал у практичній художній діяльності без допомоги викладача; художньо-образне мислення достатньо розвинене

5 (відмінно)	10	Студент глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми; під час інтерпретації художніх творів робить висновки, висловлює власне естетичне ставлення, користується адекватною термінологією; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо високо розвинене, що дозволяє студенту застосовувати асоціативні зв'язки, образні аналогії та порівняння щодо різних видів мистецтв і життєвих явищ.
	11	Студент глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми, намагається самостійно збагачувати набуті знання; під час інтерпретації художніх творів аргументує висновки, власні оцінки та твердження, ілюструє їх прикладами; широко користується спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинене, характеризується елементами світоглядних узагальнень, використанням нестандартних асоціативних зв'язків, порівнянь творів різних видів мистецтв (за аналогією, контрастом) і відповідних життєвих явищ.
	12	Студент має глибокі, міцні та системні знання тематичного матеріалу в межах програми, під час інтерпретації художніх творів робить самостійні висновки, аргументує власні оцінки, наводить приклади на їх підтвердження; вільно користується спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; самостійно застосовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинене, характеризується оригінальністю, що дає змогу студенту широко використовувати асоціативні зв'язки.

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

- [1] Комаровська О.К., Миропольська Н.Є., Ничкало С.А. Мистецтво.
- [2] Підручник для 10–11 кл. – Харків: Видавництво «Ранок», 2018.
- [3] Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура. Курс лекцій. – К.: ЦУЛ, 2003.
- [4] Греченко В.А., Чорний І.В. Історія світової та української культури. Підручник для вищих навчальних закладів освіти. – К.: ЛТД, 2002.
- [5] Масол Л. Мистецтво. – К.: Видавництво «Освіта», 2018.

ДОПОМІЖНА

- [6] Крип'якевич І. Історія української культури. – К.: Либідь, 1994.
- [7] Пестишева І. Українська та зарубіжна культура. Курс лекцій. НМЦ, 2002.
- [8] Олекса Воропай. Звичаї нашого народу. – К.: Оберіг, 1993.
- [9] Гайдамака О.В. Мистецтво. Підручник для 10–11 кл. – К.: Генеза, 2018.
- [10] Назаренко Н.В., Чен Н.В., Севастьянова Д.О. Мистецтво Підручник для 10–11 кл. – Харків: Оберіг, 2018.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.nduv.gov.ua/> – бібліотека ім. В.Вернадського
Звід пам'яток історії та культури України: Енциклопедичне видання:
2. У 28 т. URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
3. Культура і мистецтво України // URL: <http://histua.com/knigi/narisi-z-istorii-ukraini>
4. Словник основних термінів української та зарубіжної культури // URL: <http://ua.covdocs.org>.
5. Стеценко В.І. Культура в термінах від «а» до «я». Культурологічна абетка URL: www.franko.lviv.ua.

13. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності. Навчальна дисципліна «Культурологія» розроблена на основі досліджень провідних українських вчених - істориків, істориків культури, культурологів, мистецтвознавців. Залучений міждисциплінарний підхід сприяє всебічному особистісному та професійному розвитку здобувачів вищої освіти. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування, фабрикації. У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Кожне завдання має бути виконано у встановлені терміни. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Здобувач може отримати додаткові бали за виконання додаткових завдань. Відвідування занять студентами є обов'язковими, допускаються пропуски занять з поважних причин (хвороба студента, сімейні обставини тощо). Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку, поточного та підсумкового контролю. Теми пропущених занять повинні бути відпрацьовані студентом самостійно і здані викладачу упродовж двох тижнів.

Політика щодо пропусків занять: Для здобувачів освіти відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в коледжанських заходах, які необхідно підтверджувати документами. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародна мобільність, у зв'язку з військовим станом, тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням з адміністрацією.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму. Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу. Загально-педагогічні (словесні, наочні, практичні) та інтерактивні методи навчання. Лекції. Практичні заняття. Консультації. Робота в *Moodle*. Самостійна та індивідуальна робота, підготовка презентацій, індивідуальних творчих завдань. Робота з ілюстраційним матеріалом. Відвідування виставок, музеїв, концертів, театральних вистав.